

נל קורא

זגרים, נשיא ומה שביניהם

"אני אישה פמיניסטית"

שקד שקולניק

מדיניות שתיקה בקהילה
האתיופית

שוואייה ראובן

מדוע התנועה הפמיניסטית
איבדה את דרכה?

מתן כשר

עוד מספר ימים אנו נכנסים לעשור חדש ונדמה שמדינת ישראל עדיין נמצאת מאחור במספר תחומים ובניהם הבדלי השכר בין נשים וגברים. בתי הספר מעודדים למידת חמש יחידות מתמטיקה ובחירה במגמות ראליות ומדעיות. תוכניות רבות לקידום נערות בכלל ונערות בפריפריה בפרט גורמות לכך שהפערים בין אחוזי הבנות והבנים שלומדים במגמות אלה מצטמצם. כמו-כן גם הפערים באקדמיה בין אחוזי הגברים והנשים שלומדים הנדסה, פיזיקה ומתמטיקה מצטמצם למרות שעדיין קיים רוב גברי מובהק. אך האם מישחו מספר נערות השאפתניות והמצטיינות הללו מה מצפה להן בהמשך?

לפי הכתבה שהבאתי מעיתון הארץ (פורסמה בתאריך 11.2.19)

יש הבדלים מובהקים בשכר בין נשים וגברים. הפער הגדול ביותר הינו במשק הכללי (31%), מערכת הבריאות (28%), משרדי ממשלה (15%), מערכת הביטחון (21%), חינוך (9%)

ניתן להסיק מהנתונים, כי הפערים הגדולים הם בתחומים שנחשבים "גבריים" ואילו הפערים מצטמצמים בתחומים שנחשבים "נשיים" כמו חינוך. אני לא מבינה את אי ההתאמה בין העידוד ללכת למגמות ולתארים ריאליים ולבין הבדלי השכר במשק. לא הגיוני שאישה תלמד תואר זהה לתואר של הגבר ושניהם יעבדו בעבודה זהה ולא יקבלו שכר שווה. מדוע המגדר קובע את המשכורת ולא הכישורים של העובד?

מסקנה נוספת מאמר היא שההבדלים הגבוהים הם בתפקידים של עובדי מדינה כמו עובדי ממשלה ועובדי מערכת הביטחון. אך מדינת ישראל מאפשרת פערים כל כך גבוהים אצל עובדי המדינה? ברגע שיש פערים אצל עובדי מדינה זה מייצג משהו מעבר להבדלי שכר. ישראל של 2020 לא מעודדת שיוון מלא בין נשים וגברים למרות שיש רוב נשי בתואר ראשון ובתארים מתקדמים באקדמיה.

נשים רבות בישראל הן נשות קרירה שמנהלות במקביל גם משפחה וגם יוצאות לעבוד עד שעות מאוחרות מדי יום. מדינת ישראל צריכה להצדיע לנשים הללו ואם לא לשבח אותן לפחות לספק להן שכר הוגן שישקף את ההשקעה שעשו בלימודים האקדמיים.

מתוך הכתבה ניתן לראות שרק 36% נמצאות בתפקידי ניהול במשק הישראלי. עובדה זו הנה שיפור משמעותי מהעבר אך עדיין יש מקום לשיפור.

לסיכום, אני מקווה שבעשור הקרוב מדינת ישראל תפעל למען הבדלי השכר במשק הישראלי בין נשים וגברים ותבין כי המגדר לא קובע את היכולות שלנו. אני מרגישה סקפטית לגבי העניין כי אני חושבת שיש הרבה אנשים שעדיין מתייחסים בצורה פרימיטיבית ומיושנת לתפקידה של האישה ולא מבינים כי הנשים של 2020 הן לא הנשים של לפני מאה שנה. אנחנו דעתניות, משכילות, עקשניות, חכמות ועצמאיות ולא ניתן לאף אחד לפגוע בדרך שלנו להצלחה ולשוויון. כמו-כן, כאנשי חינוך עלינו להבהיר לתלמידינו ותלמידותינו שכל אדם הוא שווה בשל היותו בן אדם ולא משנה אם הוא גבר או אישה. השמיים הם הגבול.

על מנת להביא משב רוח מרענן מהגישה הפמיניסטית הרדיקלית שהפכה להיות נורמה בחברה הישראלית בחרתי להסביר מדוע לדעתי התנועה הפמיניסטית שהלכה והקצינה איבדה את המטרה בדרך אל היעד.

אין ספק שלאורך ההיסטוריה נשים לא זכו להיות מנהיגות ולהיות חלק פעיל בשינוי פני המציאות באופן שוויוני, הדבר הוביל להבנה שיש לשנות את הסדר הפוליטי כך שגם לנשים תהיה הזכות לשנות את המציאות בדיוק כמו הגברים שלצידן הן חיות. אומנם כאשר מדברים על שוויון ולא על זכויות יתר ללא חובות עולה בעיה קטנה שהתנועה הפמיניסטית הרדיקלית נתקלת בה. בעיה זאת נקראת עובדות.

כיום השיח הפמיניסטי עבר משימוש במושגים שוויון ואפליה למושגים של דיכוי ומהפכה. כלומר הרצון ליצור רפורמה שתוביל לשוויון חלפה לה ובמקומה הגיע גל האשמות שחוף משנאה ופילוג אינו יוצר דבר. לדעתי המטרה הפכה מהשגת שוויון אשר מבוסס על עובדות להפצת שנאה על פי מצב הרוח.

כיום הפמיניזם הרדיקלי נכנס לכל תחומי החיים השונים: כלכלה, חברה, תרבות, ועוד אין סוף תחומים. הבעיה היא "שלפעמים" כאשר מציגים את העובדות הנכונות שסותרות את הטענות של הפמיניסטיות הרדיקליות נתקלים בגל שנאה. אין מדובר בתוקפנות רק כלפי גברים אלא גם כלפי נשים ובאופן מפתיע גם נגד נשים פמיניסטיות.

אני בתור גבר מרגיש התקפה בלתי פוסקת בכל הרצאה שקשורה לפמיניזם שאליה אני נכנס. ההתקפות אינן מבוססות על עובדות בדרך כלל אלא על מצב הרוח. המילים שעבוד ועבדות עפות אל האוויר כאילו אין להן כלל משמעות והעניינים מופנות אליי כאילו שאני אחראי באופן אישי לחוסר הצדק ההיסטורי שנעשה לנשים.

לסיום אשמח לשתף בכמה נתונים ומחשבות מנקודת מבט גברית שגורמות לי כגבר להרגיש אפליה כנגדי

גיל התמותה של נשים נכון 2016: 84.2 – גיל יציאה לפנסיה 62

גיל תמותה גברים נכון ל 2016: 80.7 – גיל לפנסיה 67

שירות בצה"ל

נשים שנתיים (פרט לתפקידים מסוימים כמו לוחמה)

גברים שנתיים ושמונה חודשים

התאבדויות נשים מול גברים (יולי 2018)

כל שנה מתאבדים בישראל בין 300-400 איש ואישה. מתוכם 80% גברים.

האם כתובה היא שוויונית?

האם תהליך הגרושים בישראל שוויוני?

האם נקודות זיכוי מס הכנסה לנשים זה דבר שוויוני?

מי עובד יותר בעבודות מסכנות חיים גברים או נשים?

בנוסד נחמד © סדרה פמיניסטית בעלת 58 פרקים קצרים אשר מבוססת על עובדות – חפשו ב"יו טיוב": FACTUAL FEMINIST

גברים, נשים ומה שביניהם / אורית

העשור האחרון הגדיר מחדש את נשיותם של הגברים אל מול הלגיטימציה לנשים שפורצות את גבולות המגדר "המסורתיים".

מאז יציאתן של נשים לשוק העבודה וההכרח בהגדלת ההכנסות המשפחתיות, ברוב משקי הבית בישראל כמו בעולם המערבי הנשים עובדות. לא תמיד פתוחות בפניהן כל אפשרויות ההעסקה, כמו גם השכר לעומת גבר המאייש אותה משרה.

כאשה, אמא לילדים שעובדת מאז ומתמיד, מעולם לא ראיתי דרך חיים אחרת. אני מאמינה שדרך העבודה אפשר להגיע למימוש עצמי, חוויות והתמודדויות, אדם שיכול לקיים את עצמו הוא אדם עצמאי שתורם ומקדם את החברה ואת דור ההמשך.

כחיילת וכנערה בשנות ה-80,90 האפשרויות שעמדו בפניי היו מוגבלות יותר מאילו היום. כמובן שהיו תמיד פורצות דרך, אבל הפורמט המקובל בזמנו היה אישה שעומדת מאחורי הגבר, מסייעת ותומכת ולא בהכרח תופסת את הבמה. אני מאמינה שלו הייתי מגיעה לעולם צעירה בעשור לפחות, סיכוי סביר שהייתי מתעצבת בדרך שונה – מודעת יותר ליכולותיי ושואפת גבוה יותר.

פן נוסף לתעסוקה והמימוש העצמי הוא ההתייחסות לנשים כאל אובייקט מיני ואופן מתיחת הגבול הלגיטימי בין מחמאה להטרדה. ושוב כנערה, חיילת ואישה צעירה חוויתי מצבים שהיום גברים (מפקדים בצבא, מעסיקים ובני זוג) לא היו מעלים בדעתם לזיום. בעבר התחושה לגבי הטרדות הייתה שבשרנו מותר וניתן לרמוס את כבודנו, לא הייתה אוויר קשבת מכיוון שהדברים היו מקובלים.

והיום:

בחרתי בתמונה של גל גדות wonder woman ולא במקרה

גל - צעירה יפה, מוכשרת, ישראלית שהצליחה ועשתה את זה בעולם הגדול – לכאורה פורצת גבולות ומסמלת את האישה החזקה, הכל יכולה שאף גוברת על גברים (לא צפיתי בסרט). אישה שלא מתביישת לייצג את המדינה הקטנה במזרח התיכון ואת הישראליות במיטבה – שגרירת כבוד!

יחד עם זאת, עדיין הקפידו בבחירת השחקנית שתגלם את הדמות באישה יפה, חטובה וגבוהה. החזות החיצונית במקרה הזה שיחקה תפקיד חשוב לפחות כמו גל בעצמה..

בנישה נוספת של ייצוג נשי - נטע ברזילי המייצגת את האישה השלמה עם החיצוניות שלה, זו שלא מחפשת שלמות על פי הגדרת אידאל היופי המקובל ופורצת דרך משל עצמה. זהו טרנד נוסף שאנחנו עדים לו לאחרונה שנותן איזון לחיצוניות המלוהקת לעיפה ונותן לנו הזדמנות ליהנות מכישרון אמיתי ולצלול אל תוך הקנקן.

אני אישה פמיניסטית / שקד שקולניק

בתקופה האחרונה אני שומעת קולות ביקורת הולכים וגדלים כלפי התנועה הפמיניסטית בארץ ובעולם. התייחסות לתנועה זו כתנועת מהפכה שהקצינה אשר חורטת על דגלה בין היתר גם "דיכוי גברים". אנסה לחדד את דעתי כלפי התנועה הזו והמטרות שלה לפי ראות עייני, דעות וחוויות שונות מאנשים אשר מתעסקים בתחום רבות.

התנועה הפמיניסטית קמה מתוך צורך של נשים להילחם על זכויותיהן הטבעיות שבעבר לא זכו להן והיום נראים לנו כבסיס דמוקרטי. עם השנים כאשר קיבלו נשים זכויות כמו זכות הצבעה, שכר הגון ולגיטימציה לצאת מהבית- לפתח קריירה משלהן, להביע את קולן ולהשתלב בחברה עברה התנועה שינוי תפיסתי. מעבר משיח על זכויות בסיסיות לשיח על שיווין הזדמנויות, אלימות כלפי נשים, שכר שווה ומגדר.

ישנם קולות רדיקלים אשר מאמינים כי בכדי שנגיע למקום שווה הזדמנויות בין גברים לנשים חייבת להיות תקופת "דיכוי גברי" לזמן מסוים בכדי להגיע לנחלה. קולות אלו הם אינם הרוב אך הם נשמעים בקול גדול יותר. כמו כל תנועה גם בתנועה הפמיניסטית ישנם אנשים קיצוניים אשר יוצרים הכללה על השאר המתון.

כחלק נכבד מהזהות שלי אני תופסת את עצמי כאישה פמיניסטית. לא רוצה לפחד לומר זאת, לא מעוניינת שיתפסו אותי כ"שונאת גברים" או "מדכאת גברים".

אני אישה פמיניסטית כי אני רוצה להילחם בתפיסת המגדריות המושרשת בכל אחד מאיתנו אשר גורמת נזק אדיר לעולם הנשי והגברי כאחד.

אני אישה פמיניסטית כי יש בי רצון לשיווין הזדמנויות ושיח מכבד הן לגברים והן לנשים.

אני אישה פמיניסטית כי חשוב לי שיהיה אכיפה שווה בחוק לכל אדם באשר הוא בלי קשר למין או למיניות שלו.

אני אישה פמיניסטית כי כבר נמאס לי שיש לאנשים זכות להעיר לי ברחוב על איך אני מתלבשת או על איך שאני נראית ונמאס לי שנוגעים בי שלא ברצוני והייתי יותר משמחה שמישהו ישאל אותי אם זה בסדר ולא יסיק שזה נעים לי.

הדבר הכי חשוב בעייני ושאני הכי מאמינה בו שזה מלחמה צודקת של שני המינים. כולנו סובלים מהמצב הקיים וכולנו צריכים להילחם פה לשינוי אמיתי בשיח, באלימות, בפילוג ובתפיסות המגדר.

האלימות כלפי ילדים, הרצח במשפחה, התפיסה שגבר חייב תמיד להיות חזק ואסוף והאישה היא המטפלת והרגישה, ההטרדות המיניות, החוסר בפרטיות, הציפייה החברתית, החוסר יכולת לזוגות חד מיניים לנהל בארץ חיים תקינים, התייחסות של בית המשפט לאירועים באופן מגדרי, אימוץ, שכר עבודה, צבא, מקומות עבודה. כל אלו ועוד הרבה, המלחמה של כולנו. כל אלו בראות עיניי- התנועה הפמיניסטית!

קריירה והורות / ירצן ברזילי

הנושא עליו בחרתי לכתוב הוא נושא אשר תמיד גרם לי למחשבה.

תמיד תהיתי מה קורה לאותן נשים ההופכות בן רגע לאימהות? נשים אשר השקיעו בקריירה, למדו וכל סדר העדיפויות שלהן משתנה. אך החיים, התשלומים, החובות, ההוצאות השוטפות אינן משתנות (ויש כאלו שאצלם אף גדלות). ישנה דרישה מהאישה לטפל בילדיה ואף לוותר על מי שהייתה לפני הלידה או הילדים. מכאן, כי על האישה לחזור לשוק העבודה.

בכתבה אתייחס לשינויים אשר התרחשו עם השנים בנושא האימהות.

הגורם המרכזי התורם לפערים מגדריים בשוק העבודה הוא נושא ההורות. נשים באופן מסורתי נוטלות חלק משמעותי יותר במשימות המשפחתיות ובמרכזן של המשימות - הטיפול בילדים.

עובדה זו באה לידי ביטוי בפגיעה ברציפות הקריירה ובצמצום ניכר בשעות העבודה. כתוצאה מכך, נשים משלמות "קנס" על בחירתן באימהות על פני הקריירה וההתפתחות המקצועית.

בשנת 1954 נחקק חוק בישראל בנושא השילוב של האימהות והקריירה. חוק זה נחקק במטרה ברורה לשמור על הנשים בהתאם לתפיסה הפטרנליסטית שהייתה נהוגה באותם ימים. סעיפי החוק הגבילו את העסקתן של הנשים בלילה ואסרו על העסקתן של נשים בתהליכי ייצור או במקומות עבודה אשר עלולים לפגוע בבריאות האישה. כמו כן, החוק גם קבע הגבלות על פיטורי עובדת בהריון.

מכאן, לחלק המשמח והמשמעותי בעיני הקשור לצמצום הפערים בין המינים בהקשר זה: בשנת 1997 במסגרת שינוי הזכות מאימהית להורית, נקבע כי האב יכול לנצל מחצית מחופשת הלידה - בהסכמת האם!!!

שינוי זה הוא חלק ממגמה שמטרתה לאפשר לבני הזוג להתחלק בנטל גידול הילדים ואחזקת הבית. מגמה זו מבוססת על שינוי התפיסה החברתית של חלוקת התפקידים בין גבר לאישה בהשפעות התנועה הפמיניסטית ובאה לידי ביטוי גם בחלוקת ימי המחלה שבני הזוג יכולים לקחת כאשר אחד הילדים חולה.

אני רואה באור חיובי ומשמח את החקיקה והתקדמותה של המדינה בראותה את הצורך לצמצם את הפערים בין המינים ובעיקר את ההבנה כי גם הגבר יכול ואף רוצה להיות ההורה המרכזי המטפל בילדים - ולאפשר זאת! מבחינתי, יש אור בקצה המנהרה!!!

שיש ואברים ומה שבניהם/ היצא מנראיה

למשך מאות שנים נלחמו למען חירותן ושוויון מול הגברים, נלחמו כאשר הבינו שצריך להילחם, לקח להן זמן ומאמץ עצום עד שהגיעו למה שהגיעו. והינה אנחנו רואים שכיום נשים יכולות להצביע ולייצג אנשים בפרלמנט, לעבוד, ללמוד ולא מזמן אושר לנשים הסעודיות לנהוג. נושא כזה אשר לא היה מובן מאליו קודם, במיוחד כאשר נאמר שדין האישה כדין העבד מלפני כמה מאות שנים אחורה.

נכון שנשים הצליחו לעשות שינוי במשך הזמן ההיסטורי, אמנם עד עצם היום הזה אם נחקור את הנושא לעומק, אפשר לצאת מהפשרנות שכולנו שווים, בהסתמך על מחקרים שנערכו לא מזמן שמעידות על פער עצום בין שכר העבודה החודשי שמקבל אותו הגבר מול מה שמקבלת האישה, אשר גם היא עובדת אתו באותה עבודה, אותם תנאים ואותן שעות עבודה.

ובהתייחסות לנשים הסעודיות כאשר אושר להן לנהוג, המעמד הגברי סירב את רעיון כזה מחשש שנהיגת האישה תוציא אותה לעבוד, נושא אשר אינו מקובל עליהם מסיבה שזה גרום לה להיות עצמאית, סומכת על עצמה ואינה צריכה את הגבר עוד, לשם כך הייתה הדאגה מצד המעמד הגברי.

ואם נרצה לבדוק את מצבינו במדינת ישראל ומעמד האישה, ניתן להגיד שכן האישה יכולה לעבוד, ללמוד, לנהוג, לבחור ולהיבחר. אבל חשוב להגיד שבשנים האחרונות אנו עדים לעליה ניכרת באחוזי האלימות כלפי הנשים בחברה הישראלית ובמיוחד בחברה הערבית. שום כוח והפגנות לא עזרו לאלה שמסרבות להישאר במצוקה, יש את אלה ששלמו את חייהן כמחיר לפשע הגברי.

הסיבות רבות לכך, ולכל מקרה ומקרה הייתה איזושהי פשרה למעשה האלים, לכל פושע הייתה לו את הפרשנות משלו כלפי מעשי ידיו. אמנם, ניתן לקטלג את כל הפרשנות והתירוצים של אותם פושעים תחת כותרת "כבוד המשפחה", כבוד המשפחה שהוא תוצר חברתי שאין לו שום קשר לא לדת ולא למוסר. אלא מושג שהם בעצמם יצרו אותו על מנת להצדיק את מעשיהם. כבוד המשפחה הינו השימור על שם המשפחה, ועל מיקומה בין שאר המשפחות מאותה חברה, הדאגה לשמירה על טוהר המשפחה שעל פיו אוסר לאישה לצאת עם מישהו כל עוד אינה נשואה, ומצד אחר מותר לגבר לצאת בלי שאף אחד יגע בו. איזה מן כבוד זה!!!

נוראי ומוזר שיש אנשים חושבים ומתנהגים בצורה כזאת, ואנחנו אלה שמתנגדים ויוצאים להפגנות והמטרה שמענישה את הפושעים אף כוח עד כה לא הצליחה לעצור את הפושעים וחסרי האנושות, זאת ועוד שנחשפנו בשנים האחרונות לאחוזים לא פשוטים למעשה פשע, מה יהיה בסוף כיצד נצליח לעמוד במצוקה שנצבת בפנינו?

מאז ולתמיד, מעמד הנשים מתמשך להיות בשינוי, תמיד שואף להיות במצב הכי שוויוני בינו לבין המעמד האחר, אבל צריך לזכור ולהקפיד על נושא האלימות במדינה, צריך שיהיה עונש אלים למי שמאיים והורג נשים, כדי שכולם יילמדו מזה ואף אחד לא יעז להתקרב מאף אישה, כך שיוכלו להבין עד כדי כמה המעשה שלהם חמור וחסר אנושות בכל מובן המילה.

**השינוי המשמעותי השיש האתיופיות
המשבר התרבותי / שוואיה ראובן**

רבות נאמר על זכויות נשים וצמצום פערים בין המינים. לא פעם הנושא מעלה את חמת זעמי מאחר וגדלתי בתרבות פטריארכלית שגברים נמצאים בראש המשפחה והנשים משתרכות אחריהם. נשים המגיעות מתרבויות פרימיטיביות ספגו במשך דורות את הרמיסה ואף הזלזול מצד גברים במשפחותיהם. לא הייתה להן את האפשרות לומר את שעל ליבן, הן לא היו מתוכחות ואפילו לא שואלות שאלות כי כך היה נהוג.

לעניות דעתי זכויות בסיסיות בקושי היו להן מפני שהיו נתונות לשליטה כוחנית מצד גברים. עיסוקן היה גידול ילדיהם ודאגה למערך פעיל ותקין של הבית, כאשר אב המשפחה היה אחראי לפרנסה. עם עלייתם ארצה של התרבויות השמרניות, בייחוד העולים מאפריקה, חל שינוי שחלחל באותן נשים לגבי מעמדם במשפחה ומול בעליהם.

נשים אתיופיות חוו שינויים חיוביים עם העליה ארצה, הן ספגו את התרבות המערבית, רכשו את השפה ונקלטו למקומות עבודה יחסית מהר להבדיל מהגברים. למעשה העליה הטיבה עם הנשים, אך עם הגברים הסיפור היה אחרת. לתחושתם הם הפכו לשקופים במסגרת משפחתם כאשר סמכותם מול ילדיהם נפגעה, וכתוצאה מכך חוו התמוטטות נפשית ודיכאון.

מעבר לפגיעה בסמכותם ההורית הם הפכו לרכושניים כלפי נשותיהם והתעסקותם בהן לא חדלה. במרוצת השנים התעצם הקושי אצל הבעלים בקבלת מעמדם של נשותיהם כעצמאיות וכמפרנסות העיקריות. השבר גדל והוביל לטרדניות קשות וטראומטיות כדוגמאות גירושים ורצח נשים. נושא הגירושים הפכו למקובלים במדינה המערבית אך לא נפתחו לדיון כשהיו באתיופיה.

בראייה התרבותית נישואים הם תחנה קתולית, אין ולא יעלה נושא הגירושים. שפל המדרגה היה כשאישה עתרה לגט, לתפיסתם זו עזות מצח וחוצפה שאין כמותה מצידה.

הטלטלה והמתחות במערכת היחסים הביאה לאלימות בין בני הזוג שלא פעם הצטרחה מעורבות משטרתית, על אף המעורבות לא נעשה די והכתובת הייתה על הקיר. הנשים שחוו אלימות מבני זוגם נרצחו על ידם מכל מיני סיבות, אך ברוב המקרים הם התרחשו עקב התעצמות מעמדה של האישה בתא המשפחתי. הילדים באותן משפחות שבורות נמסרו לבני משפחה או לחילופין למשפחות אומנה מאחר ונותרו לבדם.

לסיכום, עברו כמעט ארבעים שנה מהגעתה של הקהילה האתיופית ויש עדיין קושי אצל הגברים בקבלת הלך הרוח המערבי הביבטיים רבים. לדעתנו, נושא מעמד הנשים בתא המשפחתי עדיין מדהד ולא מדברים עליו למרות המקרים המזעזעים שהתרחשו. יש מדיניות שתיקה בקרב הקהילה שמקדשת את המקום הגברי ואף תומכת בחדרי חדרים בתרבות הפרימיטיבית.